בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

# יום ג', י"ג בניסן תשס"ב (26 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

**מדור "שואלים ודורשים"** [המשך]:

המסר המרכזי של ההגדה -

כדי להבין בשלמות את מגמת ההגדה והסיפור ביציאת מצרים, צריך להתבונן בשאלת הבן החכם ובתשובתו, שהוא הבן המובחר, ותפילתנו שכל הבנים יתפתחו ויתעלו עד שיהיו חכמים.

תחילה, הבן החכם שואל באופן מפורט, שנאמר: **"כי ישאלך בנך מחר לאמר, 'מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציווה ה' אלוקיכם אתכם'** [דברים ו' 20]. תחילת התשובה עוסקת ביציאת מצרים, ומתוך כך ההסברה מתרחבת ליעודו הכללי של עם ישראל: לבוא לארץ-ישראל, לדבוק בה' ולקיים את כל מצוותיו, ולזכות בטובה האלוקית. שנאמר: **"ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו ה' ממצרים ביד חזקה. ויתן ה' אותות ומופתים גדולים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו. ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו. ויצוונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלוקינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה. וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלוקינו כאשר ציוונו."** [שם שם 21-25] הרי לנו, שהמגמה של ליל הסדר שמתוך הסיפור ביציאת מצרים ניטע בלבבות הבנים והבנות חשק להשתייך לעם ישראל ולבנות את הארץ המובטחת, ולדבוק בה' ולקיים את כל המצוות. ... נוסח ההגדה הוא אם כן הסיפור השלם, שכל האומר אותו כולל בתוכו את כל ענייני יציאת מצרים. ואעפ"י כן, כל המרבה לפרש את ההגדה ולהרחיב ברעיונות וסיפורים והלכות סביב עניין הפסח ויציאת מצרים, הרי זה משובח.

השנה – לעומת שנים קודמות – הרבה יותר משפחות אבלות, הרבה הרבה יותר משפחות עם פצועים – גם בנפש, גם בגוף. הרבה יותר יהודים השנה שטעם של שיעבוד בפיהם. בשעה זו שאנו מתכנסים לשבת סביב שולחן הסדר, שולחן השפע, נזכור גם אותם ונשתתף בתפילתם שגואל הצדק בוא יבוא. ניזכר גם בשעות אחרות שהעם היהודי חי בהן שלא תמיד היו יכולים לשמור את מצוות החג, לא תמיד יכלו לאכול מצה ולא לאכול חמץ. על אחת הפעמים נביא בסיפור הבא – מימי השואה הנוראה – לא רחוק כל-כך במקום, לא רחוק כל-כך בזמן...

בצריף הנשים הצליחו לארגן סדר גדול, אמנם לא בערב אלא בשעות היום. כולם השתתפו דחוסים מסביב לשולחן; שרר שקט מוחלט. שעה שהמנצח על הסדר סיפר לילדים סיפור מתח ופעולה. למבוגרים אמר דברי הגות, תקוה ואמונה. אך כשהגענו לקטע **"שפוך חמתך"** הגיע לפתע מפציץ אנגלי והטיל כמה פצצות שנפלו בחלק השני של המחנה וגרמו לפציעת אסירים ולשריפה. היתה בהלה, וסדר הפסח נפסק באמצע.

שמנו לב שר' אברהם לויסון מסר את תפוח האדמה שלו לאביו הקשיש. כאשר נשאל מה יאכל הוא, ענה: "לא כדאי לדבר על כך. אבא לא אכל מימיו אלא אוכל כשר. האם אוכל לראותו בזקנתו אוכל חמץ בפסח?" וכשנשאל שנית מה בכל-זאת יאכל, ענה: אני עדיין צעיר ורגיל להסתפק במועט. אני אמנם רזה, אך בריא וחזק. לא יזיק לי אם לא אוכל לחם במשך כמה ימים. בבקשה מכם, אל תשימו לב אלי."

וזאת התפילה על אכילת חמץ בפסח שחיבר בימים הקשים ההם: =אבינו שבשמיים, הנה גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך – לחוג את חג הפסח באכילת מצה, ובשמירת איסור חמץ. אך על זאת דאבה לבנו שהשיעבוד מעכב אותנו, ואנחנו נמצאים בסכנת נפשות. הננו מוכנים ומזומנים לקיים מצוותך **"וחי בהם"** [ויקרא י"ח 5] ולא שימות בהם; ולהזהר באזהרתך **"הישמר לך ושמור נפשך מאד"**. [דברים ד' 9] על כן תפילתנו לך שתחיינו ותקיימנו ותגאלנו במהרה לשמור חוקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם, אמן.=

***

**"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע."** [ירמיה ל' 7]

**יום נעים וחג שמח, בציפיה לישועה בחודש הגאולה!**

**הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל**

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

# יום ג', י"ג בניסן תשס"ב (26 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הדף 'יוצא' לחופשת פסח, ובע"ה יופיע שוב ביום א', כ"ה בניסן. חג שמח וכשר לכם, לב"ב, ולכל עם ישראל!

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע." [ירמיה ל' 7]

**יום נעים וחג שמח, בציפיה לישועה בחודש הגאולה!**

**הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל**